

Abstrakt

Diplomová práce s názvem *Život a dílo Fanny Neuda* pojednává o významné a málem zapomenuté spisovatelce z Loštic, která žila mezi lety 1819-1894. Právě Loštice byly místem její spisovatelské tvorby, proto je jim věnovaná první kapitola. Tato židovská obec byla ve své historii dost specifická, o čemž kapitola pojednává.

Druhá kapitola se zabývá již samotnou Fanny Neudou, jejím životem a její „průkopnickou“ spisovatelskou činností. Jelikož Fanny Neuda, rozená Schmiedl, byla celosvětově první žena židovského původu, která nese-psala jen samotné modlitby pro ženy, ale napsala knihu pro všeobecné příležitosti/podněty pojmenovanou *Stunden der Andacht. Ein Gebet- und Erbauungsbuch für Israels Frauen und Jungfrauen, zur öffentlichen und häuslichen Andacht, sowie für alle Verhältnisse des weiblichen Lebens* (Praha/Břeclav, 1855). Sebevědomě porovnává svoje modlitby s těmi, které jsou sepsané muži pro ženy, neboť jim je odepřené vcítit se do ženského vnímání. Žena však dokáže číst v srdcích svých sester.¹

Stojí za to přiblížit postavu Fanny Neudy a její práce, a také vidět výzvy, kterým čelila při psaní v němčině. Pnina Navé Levinson charakterizovala literární práci Fanny, rebecin - rabínovy manželky, jejíž zbožná kniha pro ženy se od druhé poloviny 19. století až daleko do našich časů, dá považovat za „klasiku“. Její dílo *Stunden der Andacht*, neboli *Hodiny zbožnosti* představovali po celé generace německy mluvící židovky, ale i dodnes považují, za TU modlitební knížku pro ženy.²

Dílo *Hodiny zbožnosti* je popsáno ve třetí kapitole a to nejen z obsahového charakteru, ale i z charakteru jazykového. Nebylo snadné v tehdejší době, aby žena vydávala modlitební knihy a už vůbec ne, aby je i sama sepsala. Je úchvatné, že Fanny Neuda našla řadu obdivovatelů, kteří ji v této její touze pomohli. Svého těžkého a váhavého rozhodnutí nakonec nikdy nelitovala, jelikož hned po prvním vydání se její modlitební kniha stala „Bestsellerem“. Každé dva roky musela být kniha znovu vydaná, takže i na přelomu století, když žánr ženských modlitebních knížek rozkvetl, se neustále objevovalo nespočetné množství

¹ KRATZ-RITTER, Bettina, „...als das Ergebnis eines weiblichen Herzens“: *Beobachtungen zum Frauenbild im religiösen und belletristischen Werk Fanny Neudas, 1819–1894*. Zeitschrift für Religions- und Geistesgeschichte 47.4, 1995, s. 357

² NAVÉ LEVINSON, Pnina. *Esther erhebt ihre Stimme*. Jüdische Frauen beten, Gütersloh 1993, s. 180f

exemplářů této knihy na trhu a to dokonce bez strachu z konkurence. Nebylo to jen německy hovořící prostředí, které mělo v oblibě tuto modlitební knížku. Dílo bylo přeložené a rozšířené i do anglicky mluvícího prostředí, i do jidiš-německého a tak tato modlitební kniha „dobila“ nejen východní Evropu, ale i severní Ameriku. Kniha se dočkala velkého ohlasu na východě i na západě.³

Jelikož je Fanny Neuda nejen autorkou modlitební knihy, ale i sbírek pro děti, je čtvrtá kapitola věnována obsahu těchto dvou sbírek. Autorka byla úspěchem své první knihy nadšená a motivovaná, že začala psát a vydávat další knihy, přesněji je autorkou dvou sbírek pro děti a které mají výchovný, ale náboženský charakter.⁴

Fanny Neuda svou tvorbou nadchla mnoho domácích, ale hlavně zahraniční odborníků na židovskou kulturu.

Díky této práci jsem měla možnost nahlédnout do díla autorky, jejíž pokora a vděčnost přesahuje kvalitu těchto modliteb a svou silou hluboce zasahuje nitro každé ženy. Člověku se až tají těch při pomýšlení, co všechno mohou ženy na celém světě cítit a prožívat. Každý z nás ve chvíli zoufalství a potřeby prosby Nejvyššího nenachází ta správná slova s prosbou. Fanny Neuda ve svém díle *Hodiny zbožnosti* se snažila všem ženám pomoci najít ta správná slova. Neodkazuje je jen na svou knihu modliteb, ale sama je nabádá k případné snaze užívat vlastní slova a nebát je odhalovat při modlitbách své pocity.

V judaismu se věří, že žena má k Bohu blíže už jen proto, že je mnohem citlivější, než muž. Při čtení a odříkávání žalmů a další modliteb se v nitru ženy mísí mnoho pocitů a je třeba se nebát je dát najevo.

Po vzoru Fanny Neuda hodně žen z celého světa našlo motivaci a začalo psát další modlitby od žen pro ženy.⁵

³ KRATZ-RITTER, Bettina, „...als das Ergebnis eines weiblichen Herzens“: Beobachtungen zum Frauenbild im religiösen und belletristischen Werk Fanny Neudas, 1819–1894. Zeitschrift für Religions- und Geistesgeschichte 47.4, 1995, s. 357

⁴ POLAKOVIČ, Daniel. *Neuda, Fanny Schmiedl. The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe*. YIVO. Retrieved 2 July 2016

⁵ LAVINE, Aliza. *Hodiny zbožnosti Fanny Neuda* [přednáška]. Olomouc: Dny židovské kultury Olomouc. Muzeum umění Olomouc, 21. 9. 2016. In: Youtube.com [online]. [vid. 7. 3. 2019]. Záznam dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=YvpmlC0B2ws>

